

грецький напис пурпуровими чорнилами "Єлга" — тим самим кольором, що й мантия-хламіда імператора Костянтина VII. Княгиня в омофорі, кінці вбрання перекинута через плечі нахрест. Так у візантійському мистецтві у всі часи дотримувалися встановленого правила при зображенні Богородиці [16, с. 20, 54; 17, с. 23; 18, с. 460].

Список використаної літератури

1. *Литаврин Г. Г.* Візантія, Болгарія, Древня Русь (IX—XII в.) / Г. Г. Литаврин ; РАН Ін-т славянознавства. — Санкт-Петербург : Алетей, 2000. — С. 159, 205—206.
2. *Древня Русь в світле зарубіжних джерел : учебне посібник для вузів / ред. Е. А. Мельникова.* — Москва : Логос, 1999. — С. 118, 303.
3. *Савинов М. А.* 7 тайн Древней Руси. Детектив Временных лет / М. А. Савинов. — Москва : Эксмо, 2013. — С. 49, 60.
4. *Попельницька Е. А.* Сто великих загадок истории Украины / Попельницька Е. А., Петренко В. В., Оксеніч М., Левина О., Левина С. — Киев : Арий, 2008. — С. 98.
5. *Джонс Г.* Викинги. Потомки Одина и Тора / Гвин Джонс; [Пер. с англ. З. Ю. Метлицкой]. — Москва : Центрполиграф, 2003. — С. 257.
6. *Кузич-Березовський І.* Жінка і держава / Іван Кузич-Березовський. — Львів : Світ, 1994. — С. 28, 39—40, 42.
7. *Лысенко П.* Сказание о Турове : научно-популярная литература / П. Ф. Лысенко ; Национальная академия наук Беларуси, Институт истории. — 2-е изд. — Минск : Белорусская наука, 2007. — С. 115.
8. *Ричка В.* Княгиня Ольга / В. М. Ричка, В. А. Смолий. — Київ : Альтернативи, 2004. — С. 215.
9. *Стрингольм А. М.* Походы викингов / А. М. Стрингольм. — Москва : ООО "Изд-во АСТ", 2002. — С. 67, 78.
10. *Сліпушко О.* Таємниці володарів Русі: (від Олега до Володимира Мономаха) / О. Сліпушко. — Київ : Аконті, 2003. — С. 67—70.
11. *200 мифов народів мира : Древній Єгипет, Древня Греція, Древній Рим [и др.] / [сост. Пєрнатєв Ю. С.].* — Харків ; Белгород : Клуб семейн. досуга, 2014. — С. 255—266.
12. *Будур Н. П.* Повседневная жизнь викингов IX—XI века. — Москва, 2007. — С. 50.
13. *Франклин С.* Начало Руси. 750—1200 / С. Франклин, Д. Шепард; Под ред. Д. М. Буланина [Пер. с англ. Д. М. Буланина, Н. Л. Лужецкой]. — Санкт-Петербург : ДБ, 2000. — С. 167—168, 204.
14. *Славяне и скандинавы: Пер. с нем. / Общ. ред. Е. А. Мельниковой.* — Москва : Прогресс, 1986. — С. 192.
15. *Наследие варягов. Диалог культур.* Государственный музей-заповедник Московский Кремль. Государственный исторический музей. Стокгольм. — Стокгольм : АЕАА, 1996. — С. 24.
16. *Вейс Г.* История культуры народов мира. Расцвет Византии. Арабские завоевания. — Москва : Эксмо, 2006. — С. 20, 54.
17. *Мерцалова М. Н.* История костюма / М. Н. Мерцалова. — Москва : Легпромбытиздат, 1972. — С. 23.
18. *Черепанова С.* Філософія родознавства : навч. посіб. / Черепанова С. О. — Київ : Знання, 2008. — С. 460.

Надійшла до редакції 31 травня 2016 року

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ЗМІ

УДК 070.1:654.195]:316.723](7=161.2)

Вікторія Ковпак,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент, завідувач кафедри журналістики і соціальних комунікацій
Інституту журналістики і масової комунікації
Класичного приватного університету

Радіомовлення української діаспори в умовах збереження культурного коду інформаційного простору

У статті проаналізовано українські радіопередачі зарубіжного мовлення (США та Канади) української еміграції післявоєнного періоду, наведено імена працівників українського радіомовлення за кордоном у контексті збереження культурного коду задля формування єдиного національного інформаційно-комунікативного поля включно з діяльністю діаспорних громад. Охарактеризовано радіогодини української проблематики як чинник етнокультурної компетентності української громади за океаном.

Ключові слова: радіомовлення, українська діаспора, етнокультурна компетентність, інформаційно-комунікативний простір, культурний код.

Постановка проблеми. Українська політична еміграція (еміграція третьої хвилі) разом з українською діаспорою стала активною силою українського політичного, громадського, культурного і релігійного життя. Задля формування єдиного інформаційно-комунікативного простору вона мала створити умови етнічної компліментарності (за К. Дойчем) — такої комунікативної системи, що уможливуватиме судження про комунікативну ефективність, або компліментарність, — взаємодоповнювальні (complementarity) комунікативні засоби та звички суспільства, які сприяють нагромадженню спільного досвіду народу [1, с. 324—325], що "робить суспільство цілісним, робить його спільнотою, можливо, навіть незважаючи на значні варіації зовнішніх обставин" [1, с. 327].

У цьому контексті важливо було віднайти спільні коди, аби дійти порозуміння, а отже, організувати таку інформаційно-комунікативну діяльність, що мала б високий рівень комунікативної ефективності і сприяла б формуванню єдиного інформаційно-комунікативного поля включно з діяльністю діаспорних громад.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Генерування загальних соціальних смислів під час комунікації певної громади за кордоном, яка має спільне етнічне, національне, соціокультурне минуле, забезпечує певний ступінь взаєморозуміння і формує єдину національну ідею. Процес смислоутворення розглядали Б. Алішев, Б. Ананьєв, Б. Братусь, Г. Будінайте, Т. Корнілова, Д. Леонтьєв, В. Ядов.

"Комунікативні процеси здійснюються й набувають для нас того або іншого смислу лише в певному контексті. А культура є найзагальнішим контекстом. Сприймання свого "я" як соціально-культурного конструкту відбувається завдяки комунікації, в якій ми конструємо також свою соціальну реальність. Комунікація — процес створення спільних смислів завдяки використанню символів, серед яких першість належить мові" [2, с. 29].

Культура нації формується протягом тривалого історичного періоду, охоплюючи прообрази етнічної міфології й розвинуті в часі елементи міжкультурної компетенції (символи, міфи, стереотипи, архетипи, ідеологеми, прецедентні феномени тощо) (за О. Селівановою). І смисли створюються культурою, вона формує суб'єктивну, символічну реальність, на основі якої постають ціннісні орієнтації як похідна від суб'єктивної реальності... генеруються і транслуються через систему культурних кодів [3, с. 65].

А. Кліменкова стверджує, що "культурний код є ідеальним утворенням, яке "приписує" символам смисли, а символи — це матеріальні об'єкти, які з допомогою певного культурного коду (кодів) перетворюються на носіїв інформації, стають здатними нести "закодовані" повідомлення" [3, с. 66]. Проте для розкодування символів, відповідно для оперування смислами варто бути обізнаним із культурним кодом, розуміти його значення. "Культурний код не може бути породженням індивідуальної свідомості, а лише свідомості колективної, свідомості соціокультурної спільноти. Конвенційно встановлена "зрозумілість" культурного коду його реципієнтами забезпечується процесом їх соціалізації у рамках певної культури, домінуючої в суспільній системі" [3, с. 66]. Дж. Фіске визначає культурний код як систему знаків, керованих "певними правилами, які поширені серед представників певної культури, і яка призначена для генерації та циркулювання смислів у цій культурі та для цієї культури" [цит. за 3, с. 66]. За Р. Вагнером, смисли "є утворюючою і організуючою силою культурного життя" [цит. за 3, с. 66]. Отже, головна теза, що транслюється наведеними дефініціями, полягає в тому, що культурний код сприяє і створенню, і циркуляції смислів у соціокультурному полі, але й функціонування таких смислів уможливає наявність націоналіфікувальної культурної платформи.

Мета статті — проаналізувати радіомовлення української еміграції післявоєнного періоду США і Канади у контексті збереження культурного коду задля формування єдиного національного інформаційно-комунікативного поля включно з діяльністю діаспорних громад.

Виклад основного матеріалу. Серед вершин когнітивної моделі смислоформування ідеї нації варто виокремити ідеологію, державне управління, картину світу (соціальну міфологію) і засоби масової комунікації (преса, телебачення, радіо, інституції комунікації: бібліотеки, конференції, архіви тощо), що є й каналом трансляції, й інструментом формування соціальних смислів.

М. Боровик зазначав, що "радіо, фільм, телевізія — це дуже важливі чинники модерної комунікації, яка є потрібна для передання новин, пісні, культури, мови та всього, що є зв'язане з модерним життям людини. Ці засоби комунікації є дуже важливі для Канади, де живуть люди різних національностей, релігій, культури, звичаїв та побуту. Засоби масової комунікації стараються знайти спільний зв'язок для всіх культур, походження та мов" [4, с. 220].

"Радіо — це могутній сучасний виховний засіб, признаний цілим культурним світом. Тому кожна культурна держава дбає, щоб її радіовисільні попри всілякі інформативні, наукові та мистецькі авдіції для старших громадян надавали також відповідні авдіції для молоді всіх літ, від наймолодших дитинячих аж до пізніших молодечих" [5].

Радіомовлення українською мовою в Канаді розпочалося в 1930-х роках, коли народні доми, освітні й політичні організації створювали передачі силами своїх членів, зокрема хорів, пізніше у програмах використовували платівки. Радіомовлення фінансувало громадянство, приміром різдвяні та великодні передачі, що згодом стали основними для мовлення великих канадсько-українських осередків. Як зауважує М. Боровик, із кожною хвилею української еміграції українське радіомовлення посилювалося, ним займалися окремі релігійні й національні організації, а фінансували українські та закордонні фірми. Окремі з них мали високий мистецький рівень і поширювали українську хорову й музичну культуру.

"Українська спільнота Канади мусить дбати про масову комунікацію більше, як інші державні спільноти, бо їх заступає Держава, амбасади, консуляти чи місії. Українці мусять це робити своїми засобами, мистецькими та фінансовими, бо ми тут є амбасадорами України і зараз це наш обов'язок до того часу, коли Україну заступатиме українська амбада" [4, с. 220].

Пріоритет у трансляції історико-політичної інформації мало "Радіо "Свобода": на ньому, на відміну від інших закордонних радіостанцій, 90% ефірного часу призначалося для висвітлення проблем країн, на які велося мовлення. Це був аналіз подій в УРСР, розповіді про дисидентів, діячів української історії та культури й життя українців за кордоном. Зокрема, 1959 р. Українська служба "Свободи" зробила шість передач про антологію Ю. Лавріненка — "монументальна не лише за розмірами... відіграла величезну роль у поверненні українському читачеві значної частини його власної культурної спадщини. Хоч це було нелегко (найчастіше в кишеньковому виданні "Прологу") в Советську Україну, а там передавали з рук у руки... циркулювала в середовищі неконформістської інтелігенції — шістдесятників" [6, с. 44].

Це були п'ять передач І. Грицанюка: "Пам'ятник розстріляного відродження" (запис № 4660, 1959 р.); "Поезія розстріляного відродження" (запис № 4676, 1959 р.); "Проза розстріляного відродження" (запис № 4690, 18 серпня 1959 р.); "Драматургія розстріляного відродження" (запис № 4706, 25 серпня 1959 р.); "Основні лінії розвитку літератури розстріляного відродження" (запис № 4721, 1 вересня 1959 р.); а також передача за участю Ю. Лавріненка і М. Демковича-Добржанського "Микола Зеров з "Розстріляного відродження" (запис № 4772, 26 вересня 1959 р.) [6, с. 42].

Такий "прорив" з контентом української культури на хвилі закордонного радіомовлення, безперечно, мав вагомое націотворче значення.

Від 1952 року діє український відділ "Голос Канади" в СіБіСі — державна радіопередача на коротких хвилях для України. Транслюється матеріал про культурне і політичне життя українців-канадців, пісні, музика та політичні коментарі. "Голос Канади" започаткували після Другої світової війни сот. Б. Панчук, Дмитро Киселиця, І. Веселовський, Лев Гусин, д-р Роман Рахманний, М. Павлів та інші. Керівництво державної корпорації СіБіСі проігнорувало домагання понад чотирьох мільйонів етнічних канадців служити також й їхнім культурним інтересам та додати їх до загальної канадської платформи радіопрोगрама. Відтак було створено передачі на місцевих радіостанціях. Перша "радіовисільня" (за М. Боровиком) українською мовою вийшла в Торонто, започаткував її В. Талан. У Вінніпезі перші спроби місцевого радіомовлення зроблено ще перед Другою світовою війною, а після неї створено програми "Подорож в Україну" Н. Ріпецького, а також "Голос українського підпільника" В. Чубенка, за спонсорвання колишніх

воїнів УПА у Вінніпезі. Були зроблені певні кроки, аби дістати дозвіл на окрему радіостанцію. СіБіСі час від часу транслювала українську пісню і музику на вимогу своїх податківців, тому згодом виникли приватні радіоєдиниці по всіх великих осередках українського поселення. У Вінніпезі виходить в ефір радіоєдиниця, яку веде о. Семен Іжик (раз на тиждень), є радіоєдиниці (години), які фінансують українські організації. У Торонто транслювалася щоденна радіоєдиниця "Пісня України" П. Наумчука (диктор — Вікторія Наумчук) (з 07.03.1959 р. до 2006 р.). Інша щоденна радіоєдиниця, яка обслуговує аудиторію Торонто й околицю, — "Українська радіоєдиниця Василя Шарвана" у Баффало (штат Нью-Йорк). Ці факти зафіксовано в кіносюжетах, присвячених радіомовленню як важливому джерелу забезпечення інформаційних і духовних потреб української громади, з лекції В. Авраменка, що зберігаються в Центральному державному кінофотофоноархіві України ім. Г. Пшеничного [7].

Значущою статтю в радіомовленні української діаспори є П. Наумчук — радіоєдиниця, коментатор радіоєдиниці "СНВО 1250". Його односторонні добірні програми згуртували певні мистецькі кола, що значно підвищили популярність радіостанції. Крім щоденних новин та українських пісень, в ефір виходять історично-культурні програми, включно з "години для дітей" та любителів спорту. П. Наумчик організував у студії бібліотеку з радіомовлення та архів, в якому зберігаються радіоєдиниці видатних українських політичних і культурних діячів.

Цікавими є спогади О. Бризгун-Соколик — авторки музичних рецензій, статей, коментарів на радіо, голови Мистецької ради Відділу КУК (Конгрес Українців Канади) у Торонто, про П. Наумчука як про "невтомного громадського працівника, який словом, пісню і потрібною рекламою мав ширший контакт з українцями Торонто та околицями... передавав нашій громаді щоденні найновіші події тут і в Україні, мав інтерв'ю з цікавими особистостями, був "всюди і завжди" з оптимізмом та доброю думкою про всіх".

Я. Вільк вів українську релігійно-національну радіоєдиницю "Сурма", керівником якої був Г. Цюпка. У Німеччині був душпастирем, професором і директором української гімназії в Дінкельсбільді, у Канаді працював в душпастирстві. Писав для релігійного часопису "Наша мета" та інших.

Зауважимо, що повногосподарське дослідження радіомовлення української діаспори в умовах збереження культурного коду інформаційного простору неможлива без презентації громадських діячів, митців хорового, музичного напрямку, які намагалися заповнити радіоєдиниці зарубіжного радіомовлення українським культурно-просвітницьким контентом. Представники культурної, мистецької еліти діаспори реалізували громадські проекти. Розглянемо плеяду працівників українського радіомовлення за кордоном та їхній внесок у розбудову культурного простору.

Іван Лобода — автор, радіоєдиниця. Прибув до Канади 1948 р., оселився у Вінніпезі. Працював у радіоєдиниці для фірми "Юніверсал" (18 років) на радіостанції CKSB та два роки вів українську програму на SKJS. Автор споминів "Ми повернемося".

Женя (Зеня) Менделюк, репортерка, журналістка. Була керівником радіоєдиниці "Прометей" у Торонто (1980 р.).

Любомир Микитюк — учитель, постановник та керівник програм СіБіСі. У Канаді від 1949 р. Редактор, згодом керівник радіоєдиниці СіБіСі "Айдентітіс" — щотижневої інформаційної програми про культуру канадських етнічних груп. Брав участь у театральних виставах модерних п'єс у Монреалі, Реджайні та Торонто.

Методій Ничка — священник ЧСВВ, місіонер, радіоєдиниця, автор. Прибув до Канади 1965 р. Заснував і вів в Едмонтоні щотижневу радіоєдиницю "Вечірня година".

Роман Олійник (Рахманний) — провідний журналіст, радіоєдиниця, есеїст. Оселився в Канаді після Другої світової війни. Був радіоєдиницею і коментатором Української секції "Радіо Канада" (транслювала матеріали на Україну) впродовж 1959—74 р.; у 1975—84 рр. — її керівником.

Марія Оришук — радіоєдиниця, журналістка. Прибула до Канади (Монреаль) 1949 р. 1955 р. організувала українську радіоєдиницю. Керівник радіоєдиниці "Квіти України" (1964—67 рр.) з 1970 р. працювала в уряді Квебеку.

Орест Теодор Павлів — радіоєдиниця, радіоєдиниця, автор. З 1973 р. до 1984 р. працював в українській секції Міжнародної секції СіБіСі.

Богдан Панчук — педагог, публіцист, видатний громадський діяч, організатор і голова СУКВ. У 1945 р. — директор Української допомогової місії. 1952 р. організував і очолював у Монреалі українську секцію СіБіСі ("Голос Канади").

Валентина Родак — вчителька, диригент, диктор радіоєдиниці "Молода Україна", "Благовісник". У 1981 р. організувала в Канаді хор "Молода Україна", ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича, школу гри на бандури.

Софія Романко-Мицак, оперна співачка, працювала на радіо. У 1937—46 рр. виступала в радіоєдиниці СіБіСі в Канаді та NBC, CBS у США. Постійно брала участь у радіоєдиниці "Along Gypsy Trails" та "Songs of the Volga". Виступала в операх і оперетах у Канаді та в Києві (1956).

Борис Любомир Будний — радіоєдиниця, автор українських радіоєдиниці у Монреалі та Драматичного клубу 1963—69 рр. Видавав журнали "Зозулька" та "Лис Микита".

Антін Стечисон — радіоєдиниця, співак, гітарист. З 1945 р. брав участь у програмах радіо SKEY і СіБіСі (понад 1000 радіовиступів), у програмах "Борденс Кавалькейд". Його репертуар нараховував понад 1700 пісень.

Василь Шарван — радіоєдиниця, радіоєдиниця, організатор у США перших українських щоденних радіоєдиниці. Власник радіостанції й автор радіоєдиниці у Баффало. Його передачі "своїм національним змістом надавали громадський тон українській культурі в Канаді" [4, с. 228]. У 1951 р. за допомогою українських організацій зорганізував англійські передачі, призначені для пропагування української проблематики в США. Навесні 1954 року програма придбала власну студію, було створено "радіовий" театр, що випускає радіоєдиниці п'єси та інше [9, с. 273].

Богдан Зайцев — диктор і радіоєдиниця, дослідник модерної музики. Працював на радіостанції SKJS у Вінніпезі від початку її заснування до 1975 р. як керівник українських програм. Згодом переселився до Едмонтону й працював редактором новин на радіостанції. Автор розвідки "Ukrainian Canadian Music" у збірнику "Visible Symbols". В. Едмонтоні організував вокально-інструментальний ансамбль "Думка" з репертуаром сучасної музики.

Леся Зюбрак — солістка, авторка сценаріїв. Студіювала музику і співала у радіоєдиниці "Songs of Our People". Двічі виграла конкурс "Star of Tomorrow".

Галія Кучмій — режисер, фільмовий продюсер. Від 1973 до 1975 р. працювала як вільна журналістка для Всеукраїнської "радіовисільни" в Торонто і Вінніпезі, а впродовж 1976—78 рр. — як організатор "Фестивалю Фестивалів".

Вільям Ліска — постановник радіоєдиниці, коментатор, диктор. Випускник Академії радіонауки. Працював радіоєдиницею, коментатором та автором для CJGX (Йорктон, Саскачеван), Норт Баттелфорд (Саскачеван), СКУ (Вінніпег), поширював українські радіоєдиниці.

Марія Дитиняк — диригент, учитель музики. Викладала історію музики на курсах українознавства ім. Івана Франка в Едмонтоні. 17 років була коментатором української радіоєдиниці в Едмонтоні. Директор ансамблів "Мережі" і "Дніпро", організатор музичних фестивалів.

Митці, які виступали з українськими музичними "радіовисиланнями": Валентина Доброліж — піаністка, учитель, брала участь у радіовиступах СіБіСі; Ернест Петро Касіян — директор мандолинового оркестру "Полтава" (Саскатун), соліст на СіБіСі-радіо та телебаченні; Дмитро Роберт Козак — диригент, викладач, концертував з радіооркестром у Бостоні (США), на радіо "ВГБН"; Люба Жук — піаністка, професор музики, мала виступи на радіостіці "Експо 67", "Монреаль СіБіСі", на австрійській сітці (1968—69), на радіо "Вільна Європа" та іспанській сітці; Лілія (Ліліен) Карпінка-Кушнірик — учитель фортепіано й співу, голова Асоціації манітобських учителів музики, працювала для українських радіопрограм; Йосип Гошуляк — оперний бас (в репертуарі понад 30 провідних оперних ролей), член-соліст Капели бандуристів, мав виступи на радіо та в телевізійній сітці СіБіСі; Ольга Павлова, оперна співачка, солістка СБС і НБС в Нью-Йорку, виступала в Нью-Йоркській "Радіо Сіті Мюзик Голл"; Іванна Романів, співачка, диригент, учитель, виступала у програмах "Континентал Мюзік" на радіо і телебаченні; Софія Романко-Муцак, оперна співачка, меццо-сопрано, виступала в радіоавдіях СіБіСі в Канаді та в інших місцях; Іроїда Черняк, сопрано, співала на радіо СіБіСі та СФРБ у Торонто; Анна Чернодольська, сопрано, оперна співачка, виступала в радіопрограмах і на телебаченні, зокрема СіБіСі у Монреалі; Надія Багрії — співачка, сопрано, мала виступи на радіо Гемилтон [9, с. 16]. Євгенія Винниченко-Мозгова — оперна співачка з радіо і телебачення, працює як виконавиця для радіо "Голосу Америки" та на радіостанції "Вільна Європа" [9, с. 43]; Олена Глібович — диригент, у Торонто організувала й очолила хор "Арфа"; 1952 р. організувала жіночий радіо-квартет "Верховина" [9, с. 54].

Емілія Остапчук-Конюх громадську кар'єру розпочала зі сцени. Як учасниця драматичних і хорових гуртків з 1930 р. в Едмонтоні давала концерти на фортепіано в радіопрограмі СФРН. Завдяки їй Торонтський симфонічний оркестр 1955 р. вперше в історії Канади дав концерт "Вечір української музики", який транслювали по радіо на всю Канаду.

Іван Богдан Весоловський — композитор танцювального жанру, автор кількох платівок українських композицій легкого жанру, керівник української секції в Міжнародній службі Канадської радіостанції (СіБіСі).

Денис Галинка — професор Манітобського університету, автор і постановник "Ukrainian concert hall" та 13-тижневої серійної передачі української класичної музики на радіостанції СіБіСі.

Левко Гусин — основоположник СУМ у Канаді, педагог курсів українознавства при осередку СУМ, диктор, редактор в українській секції радіо "Голос Канади".

Люба Гой — акторка комедійного жанру, авторка українських текстів і виконавець на "Рояль Кенедіан Ер Фарс" на радіостанції СіБіСі з 1973 р. Виступала для української публіки під час національних свят і в розважальних імпрезах.

Євгенія Дунаєвська — актриса, режисер та коментатор програм літературно-мистецького та педагогічного спрямування в радіопередачі "Пісня України".

Юрій Лаврівський — керівник Українського мистецького відділу на радіостанції в Баффало [9, с. 143].

Олег Лисяк — письменник, коментатор у радіопередачах В. Блавацького та Ю. Лаврівського був першим редактором органу Військового Центру ЗП УГВР "До Зброї", працював у редакціях видань "Українська Трибуна", "Український Самостійник". Був редактором органу Братства колишніх вояків і УД "Вісті" до січня 1952 року. З грудня 1953 року — член редакції видання "Америка" [9, с. 148].

Богдан Пожарнюк — радіокоментатор, у повоєнний час — диктор Першої української національної радіостанції

ім. Євгена Коновальця у Львові і відтоді, з невеликими перервами, працював на радіо у Кракові, Бреславі, Берліні і Гамбургу. З 50-х рр. XX ст. керує Українською національною радіопрограмою в Наєгра Фоллс (Онтаріо) [9, с. 196].

Висновки. Д. Леонтьєв стверджував, що "саме розвиток смислів відбувається під впливом процесу цілеутворення. Мета опосередковує рух смислу в діяльності, і від неї значною мірою залежить, як складеться доля смислу в діяльності" [10, с. 40]. Отже, націотворча українська проблематика соціокультурного спрямування радіогодин української еміграції третьої хвилі як смислоформувальний чинник етнокультурної компетентності української громади за океаном мала чітку мету створення єдиного інформаційно-комунікаційного простору, орієнтованого на ідею нації.

Список використаної літератури

1. Дойч К. Народи, нації та комунікації / К. Дойч / Націоналізм : Антологія. 3-тє вид. / Упор. О. Проценко, В. Лісовий. — Київ : ВД "Простір", "Смолооскип", 2010. — С. 317—332.
2. Супруненко О. Спільні соціальні смисли як основа ефективної комунікації української нації / О. Супруненко // Віче. — 2008. — № 20. — С. 29—31.
3. Кліменкова А. Культурні коди як чинники формування ціннісних орієнтацій / А. Кліменкова // Наукові праці. Соціологія. — Випуск 189. — Том 201. — С. 65—69.
4. Боровик М. Століття українського поселення в Канаді (1891—1991 рр.) / М. Боровик. — Канада, Монреаль ; Оттава : УММАН, 1991. — 485 с.
5. Герасимович І. Як важко добитися радієвих авдіцій для української молоді / І. Герасимович // Діло. — 25.04.1939.
6. Єжи Гедройць та українська еміграція: листування 1950—1982 років; пер. з пол. та англ. / упорядкув., передне слово і комент. Богуміли Бердиховської. — Київ : Критика, 2008. — 752 с.
7. Смельянова Т. Кінодокументи з колекції хореографа і кінематографіста Василя Авраменка — джерела з історії української діаспори / Т. Смельянова // Огляди джерел та документальні нариси. — 2015. — С. 125—136. — Режим доступу: http://www.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_2_2015/07.pdf. — Назва з екрана.
8. Бризгун-Соколик О. У першу річницю смерті Прокопа Наумчука (1918—2006). Горстка споминів / О. Бризгун-Соколик. — Режим доступу: http://www.infoukes.com/newpathway/41-2007_Page-14-2.html. — Назва з екрана.
9. Книга мистців і діячів української культури, учасників Першої зустрічі українських мистців Америки й Канади з громадянством у днях 3—5 липня 1954 р. / За упоряд. М. Бажанського, А. Курдидика, Б. Олександрова та Н. Гаркушенка. — Торонто : Друкарня оо. Василя, 1954. — 316 с.
10. Леонтьєв Д. Психология смысла: природа, структура и динамика смысловой реальности / Д. А. Леонтьев. — Москва : Смысл, 1999. — 486 с.

В статтє проанализированы украинские радиопередачи зарубежного вещания (США и Канады) украинской эмиграции послевоенного периода, приведены имена работников украинского радиовещания за рубежом в контексте сохранения культурного кода для формирования единого национального информационно-коммуникативного поля, включая деятельность диаспоры. Охарактеризованы радиочасы украинской проблематики как фактор этнокультурной компетентности украинской общины за океаном.

The article analyzes the Ukrainian radio broadcast foreign (US and Canada) Ukrainian emigration of the postwar period, the names of Ukrainian broadcasting workers played abroad in the context of the preservation of the cultural code for the formation of a unified national information and communication field, including the activities of the Diaspora. We characterize clock radios Ukrainian perspective as a factor of ethnocultural competence of the Ukrainian community overseas.

Надійшла до редакції 24 липня 2016 року